

חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, התשס"ח-2008*

הגדרות

1. בחוק זה –

"אבחון מוכר" – מסמך כתוב, החתום על ידי מאבחן מוכר לזיהוי לקות למידה אצל מועמד או תלמיד, כפי שקבע השר לפי הוראות סעיף 4(ג)5);

"המועצה להשכלה גבוהה" – המועצה להשכלה גבוהה כמשמעותה בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958¹ (בחוק זה – חוק המועצה להשכלה גבוהה);

"הנציב" – נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, כהגדרתו בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998² (בחוק זה – חוק השוויון);

"הנציבות" – נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, כמשמעותה בפרק ו' לחוק השוויון;

"לקות למידה" – לקות המשליכה על תהליכים קוגניטיביים, והבאה לידי ביטוי בקשיים משמעותיים שאינם תואמים את הצפוי בגילו של בעל הלקות ברכישת מיומנויות או בשימוש בכישורים של קשב וריכוז, שפה, קריאה, כתיבה, המשגה, תפקוד ניהולי או יכולות חישוביות, חברתיות או רגשיות, ולמעט קשיי למידה הנובעים מאחד או יותר מאלה בלבד: פגיעה חושית, לקויות מוטוריות, פיגור שכלי, מוגבלות נפשית או תנאים חיצוניים, כגון חסך סביבתי, תרבותי או חברתי-כלכלי;

"מאבחן מוכר" – מי שקיבל תעודת הכרה לפי סעיף 7;

"מוסד על-תיכוני" –

(1) מוסד שקיבל הכרה לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

* התקבל בכנסת ביום כ"ה באדר ב' התשס"ח (1 באפריל 2008); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הכנסת – 153, מיום י"ט בסיון התשס"ז (5 ביוני 2007), עמ' 189.

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

² ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

(2) מוסד שקיבל היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(4) מוסד שקיבל רישיון לפי סעיפים 25ג ו-25ד לחוק המועצה להשכלה גבוהה או רישיון זמני לפי סעיף 25ט לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(5) מוסד על-תיכוני להכשרה או להשכלה מקצועית, טכנית, תורנית או דתית, לרבות מסלול להכשרה או להשכלה כאמור במוסד על תיכוני, המכשיר את תלמידיו לבחינות ממשלתיות או המעניק השכלה המוכרת על ידי משרד ממשלתי או לפי כל דין;

(6) מכינה קדם אקדמית של מוסד כאמור בפסקאות (1) עד (4);

(7) מכינה קדם אקדמית שאינה מנויה בפסקה (6) או מכינה קדם הנדסאית;

"מועמד" – מועמד לקבלה ללימודים במוסד על-תיכוני;

"פסיכולוג מומחה" – פסיכולוג מומחה כהגדרתו בחוק הפסיכולוגים התשל"ז-1977³;

"רופא מומחה" – רופא שהוא בעל תואר מומחה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976⁴;

"תלמיד" – מי שלומד במוסד על-תיכוני;

"הוועדה" – ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת;

"השר" – שר החינוך.

2. זכות להתאמות (א) מועמד עם לקות למידה זכאי להתאמות בהליך הקבלה למוסד על-תיכוני, לפי הוראות חוק זה; לעניין זה, "הליך הקבלה" – לרבות בחינות ומטלות שמטרתן הערכה ומיון של מועמדים למוסדות על-תיכוניים, הנערכות על ידי גורם אחר ומשמשות בהליך הקבלה של המוסד.

(ב) תלמיד עם לקות למידה זכאי להתאמות במסגרת לימודיו במוסד על-תיכוני שבו הוא לומד, לפי הוראות חוק זה.

³ ס"ח התשל"ז, עמ' 158.
⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594.

3. בקשה להתאמות (א) מועמד או תלמיד (בסעיף זה – המבקש) רשאי להגיש בקשה להתאמות לגורם המקצועי המוסמך במוסד על-תיכוני, בהתאם לכללים שקבע המוסד לעניין זה; הבקשה תוגש בצירוף אבחון מוכר, והמבקש רשאי לצרף לה גם חוות דעת של מרכז התמיכה במוסד.

(ב) המוסד העל-תיכוני יבחן את הבקשה ואת המסמכים שצורפו לה, ויקבע את ההתאמות שלהן זכאי המבקש, בהתחשב באופיין ובמטרתן של הבחינות והמטלות הנדרשות במסגרת לימודי המבקש במוסד; ההתאמות ייקבעו על בסיס האבחון המוכר שהגיש המבקש זולת אם התקיים אחד מאלה:

(1) חלות הוראות סעיף 9(א);

(2) חלות הוראות סעיף 9(ב);

(3) נקבע שאין מקום להתאמה מסוימת על סמך חוות דעת של הגורם המקצועי המוסמך.

(ג) החלטת המוסד העל-תיכוני לפי סעיף קטן (ב) תהיה מנומקת ובכתב ותישלח למבקש בתוך 30 ימים מיום הגשת הבקשה; המבקש רשאי לערור על ההחלטה בהתאם להוראות שקבע השר לפי סעיף 4(ג)(7); החלטת הגורם המוסמך לדון בערר תהיה מנומקת ובכתב ותישלח למבקש בתוך 15 ימים מיום הגשת הערר.

(ד) מבקש רשאי להגיש, בכל עת, בקשה חוזרת להתאמות, ובלבד שצורפה לה חוות דעת מקצועית של מרכז התמיכה של המוסד ובה המלצה מנומקת להתאמות כאמור; על בקשה כאמור יחולו הוראות סעיף זה, בשינויים המחויבים.

4. הוראות לשילוב אנשים עם לקות למידה (א) השר, בהתייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם לקות למידה ובאישור הוועדה, יקבע הוראות לשם שילוב אנשים עם לקות למידה בלימודים במוסדות המנויים בפסקאות (1) עד (4) ובפסקה (6) בהגדרה "מוסד על-תיכוני".

(ב) השר או שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי העניין, בהתייעצות עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם לקות למידה ובאישור הוועדה, יקבע הוראות לשם שילוב אנשים עם לקות למידה בלימודים במוסדות המנויים בפסקאות (5) ו-7 בהגדרה "מוסד על-תיכוני".

(ג) הוראות לפי סעיף זה ייקבעו, בין היתר, בעניינים אלה, והכל בהתחשב בסוג לקות הלמידה:

- (1) התאמות למועמדים ולתלמידים עם לקות למידה;
- (2) פעילות תומכת לתלמידים עם לקות למידה;
- (3) מרכז תמיכה לתלמידים עם לקות למידה לכל מוסד על-תיכוני (בחוק זה – מרכז תמיכה);
- (4) קביעת נהלים ופרסומם על ידי כל מוסד על-תיכוני, ליישום הוראות לפי חוק זה באותו מוסד;
- (5) מהותו של אבחון שיוכר לצורך מתן התאמות לפי חוק זה;
- (6) מיהו הגורם המקצועי המוסמך לעניין סעיף 3(ב) (בחוק זה – הגורם המקצועי המוסמך);
- (7) הליכי הערר לפי סעיף 3(ג), לרבות הגורם המוסמך לדון בערר.

5. נהלים ליישום החוק ופרסומם (א) כל מוסד על-תיכוני יקבע נהלים ליישום ההוראות לפי חוק זה; נהלים כאמור יכללו, בין היתר, הוראות בדבר יידוע והגברת המודעות של הסגל האקדמי והסגל המינהלי במוסד בעניין שילוב אנשים עם לקות למידה בלימודים במוסד.

(ב) מוסד על-תיכוני יפרסם נהלים כאמור בסעיף קטן (א), בתחילת כל שנת לימודים, באתר האינטרנט של המוסד, אם קיים כזה, בשנתון ובידיעון של המוסד ועל לוח המודעות במקום מרכזי בתחומי המוסד; פרסום כאמור יהיה נגיש לאנשים עם לקות למידה ויכלול גם מידע בדבר מרכז התמיכה במוסד ופרטי ההתקשרות עמו.

6. מאבחן מוכר (א) אדם כשיר לקבל תעודה כמאבחן מוכר מאת השר (בחוק זה – תעודת הכרה), אם נתקיימו בו כל אלה:

- (1) הוא בגיר;
- (2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;

(3) הוא לא הורשע בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או משמעתית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לקבל תעודת הכרה; לעניין זה "הורשע" – לרבות מי שבית המשפט קבע שביצע את העבירה או שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א–1991⁵;

(4) הוא בעל הכשרה בתחום לקויות למידה שהוא אחד מאלה:

(א) פסיכולוג מומחה;

(ב) בעל תואר מוסמך בלקויות למידה ממוסד על-תיכוני המנוי בפסקאות (1) עד (3) בהגדרה "מוסד על-תיכוני" (בחוק זה – מוסד אקדמי) או ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהשר, לאחר התייעצות עם שר הבריאות, הכיר בו ובתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר (בחוק זה – מוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ);

(ג) לעניין אבחון מוכר של הפרעת קשב וריכוז – רופא מומחה בנוירולוגיה, בפסיכיאטריה, בנוירולוגיית ילדים, בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר, או רופא מומחה ברפואת ילדים בעל ניסיון של שלוש שנים בתחום התפתחות הילד;

(ד) לעניין אבחון מוכר של דיסגרפיה – מרפא בעיסוק בעל תואר מוסמך בריפוי בעיסוק ממוסד אקדמי או ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהמנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לעניין זה הכיר בו ובתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר;

(ה) לעניין אבחון מוכר של הפרעה בעיבוד שמיעתי או בדיבור – קלינאי תקשורת בעל תואר מוסמך בהפרעות בתקשורת ממוסד אקדמי או ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהמנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לעניין זה הכיר בו ובתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר;

⁵ ס"ח התשנ"א, עמ' 58.

(ו) בעל תואר מוסמך, לרבות ברפואה, בריפוי בעיסוק או בהפרעות בתקשורת, ממוסד אקדמי או ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ובלבד שהשר, לאחר התייעצות עם שר הבריאות ועם המועצה להשכלה גבוהה ובאישור הוועדה, הכיר בתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר לעניין תחומי אבחון כפי שיקבע.

(5) הוא מקיים דרישות שקבע השר לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) (1) השר, לאחר התייעצות עם שר הבריאות, יקבע דרישות לעניין הכשרה, לרבות הכשרה מעשית, השתלמות ובחינות הסמכה, בנוגע לאבחון לקוויות למידה, ויכול שיקבע דרישות שונות לסוגי תארים או לסוגי בעלי הכשרה, לרבות לעניין שעות ההכשרה וההשתלמות ותוכן וסוג הבחינות, ורשאי הוא לקבוע דרישות כאמור רק לחלק מבעלי ההכשרה לפי סעיף קטן (א)(4).

(2) תקנות לפי פסקה (1) לעניין רופאים ייקבעו על ידי שר הבריאות, לאחר התייעצות עם השר.

(3) תקנות לפי סעיף קטן זה יותקנו לאחר התייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה ובאישור הוועדה.

7. תעודת הכרה (א) אדם המבקש תעודת הכרה יגיש בקשה לשר או למי שהוא הסמיכו לכך, (בחוק זה – בקשה); השר רשאי לתת למבקש תעודת הכרה, אם מצא שהתקיימו בו התנאים לפי סעיף 6.

(ב) המבקש יצרף לבקשתו מסמכים המעידים על קיום התנאים לפי סעיף 6 למתן תעודת הכרה.

(ג) השר רשאי לדרוש מהמבקש כל מידע או מסמך הדרושים לו לצורך ההחלטה בבקשה.

(ד) השר יפרסם את רשימת המאבחנים המוכרים לפי חוק זה, באופן שיקבע; ברשימה כאמור יצוין גם תחום האבחון שלגביו הוכר מאבחן כמפורט בפסקאות משנה (ג) עד (ו) בסעיף 6(א)(4).

8. ביטול והתליה של תעודת הכרה השר או מי שהוא הסמיכו לכך רשאי להורות על ביטולה של תעודת הכרה או על התלייתה לתקופה שיקבע, בהתקיים אחד מאלה, ולאחר שנתן לבעל התעודה הזדמנות לטעון את טענותיו:

(1) תעודת ההכרה ניתנה על יסוד מידע שגוי או כוזב;

- (2) חדל להתקיים תנאי מהתנאים למתן תעודת הכרה לפי סעיף 6 ;
- (3) הוא מצא, לאחר התייעצות עם שר הבריאות, כי בעל התעודה פעל באופן שיש בו כדי לפגוע במהימנותו או במקצועיותו או שבשל התנהגותו הוא איננו ראוי לשמש מאבחן מוכר.
9. הגבלות לעניין התאמות
- (א) אין בהוראות חוק זה כדי לחייב התאמה של בחינה, מטלה או חלק מהן, לאנשים עם לקות למידה, כאשר הדבר מתחייב מהדרישות המהותיות של הבחינה או המטלה.
- (ב) אין בהוראות חוק זה כדי לחייב מוסד על-תיכוני בנקיטת פעולה, אם קבע השר או שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי העניין, או מי שהסמיכו לכך, כי יש בה נטל כבד מדי בנסיבות העניין, בהתחשב, בין היתר, בסוג הפעולה, בהיקפה, בטיבה ובעלותה, בקיומם של מקורות מימון חיצוניים או ממלכתיים לביצוע התאמות לאנשים עם לקות למידה לפי חוק זה ובהיקף מחזור ההכנסות או שיעור הרווח של מי שחייב בביצוע ההתאמות לפי חוק זה; קבע השר או שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי העניין, או מי שהסמיכו לכך, כי יש בפעולה נטל כבד מדי לפי סעיף זה, רשאי הוא לחייב את המוסד העל-תיכוני בנקיטת אמצעים חלופיים שהם סבירים בנסיבות העניין.
10. ביצוע ותקנות
- (א) השר או שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי העניין, ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, באישור הוועדה, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.
- (ב) השר, באישור הוועדה, רשאי להתקין תקנות בדבר אגרות בעד הגשת בקשה לפי סעיף 7 או בקשה למתן תעודת הכרה זמנית לפי סעיף 16.
11. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים
- בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000,⁶ בתוספת הראשונה, בפרט 21, אחרי פסקה (24) יבוא:
- מינהליים – מס' 34
- "(25) החלטה לפי סעיפים 7, 8 ו-16 לחוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, התשס"ח-2008.⁷"
12. תחילה
- תחילתו של חוק זה ביום ז' בשבט התשס"ט (1 בפברואר 2009) (בחוק זה – יום התחילה).
13. תקנות ראשונות
- תקנות ראשונות לפי סעיף 4 ולפי סעיף 6(א)(4) ו-6(ב) יובאו לאישור הוועדה בתוך תשעה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

⁶ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשס"ח, עמ' 405.

⁷ ס"ח התשס"ח, עמ' ...

14. החלה בהדרגה חוק זה יוחל בהדרגה על מוסדות על-תיכוניים במשך תקופה של שלוש שנים מיום התחילה (בחוק זה – תקופת הביניים), בפריסה שווה בכל אחת משלוש השנים, לפי צווים שיקבע השר או שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי העניין, לאחר התייעצות עם הנציבות, ולעניין המוסדות האמורים בפסקאות (1) עד (4) ו-(6) בהגדרה "מוסד על-תיכוני" – גם עם המועצה להשכלה גבוהה.
15. חובת דיווח בתקופת הביניים (א) בעלים של מוסדות על-תיכוניים יגישו מדי שנה, לא יאוחר מיום א' בטבת, דיווח בדבר ההחלה בתקופת הביניים של הוראות חוק זה, שבוצעה במהלך השנה החולפת במוסדותיהם, כמתחייב לפי סעיף 14, לשר החינוך או לשר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי העניין.
- (ב) השר או שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי העניין, יגיש מדי שנה לוועדה דיווח בדבר ההחלה בתקופת הביניים של הוראות חוק זה, שבוצעה במהלך השנה החולפת.
16. הוראות מעבר (א) על אף הוראות חוק זה, השר רשאי לתת תעודת הכרה זמנית למי שהגיש בקשה לכך בתוך שישה חודשים מיום התחילה, ובלבד שנתקיימו במבקש כאמור כל אלה:
- (1) הוא בגיר;
- (2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;
- (3) הוא לא הורשע בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או משמעתית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לקבל תעודת הכרה; לעניין זה "הורשע" – לרבות מי שבית המשפט קבע שביצע את העבירה או שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א–1991;
- (4) מי שמתקיים בו אחד מאלה:
- (א) מתקיימים בו התנאים לפי סעיף 6(א)(4)(ב) למתן תעודת הכרה לפי חוק זה;
- (ב) מתקיימים בו התנאים לפי סעיף 6(א)(4)(א), (ג), (ד), (ה) או (ו) למתן תעודת הכרה לפי חוק זה, ובלבד שעסק בעריכת אבחונים לשם מתן התאמות לאנשים עם לקות למידה, בהיקף ניכר (בסעיף זה – אבחון בהיקף ניכר), בשלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ג) הוא בעל תואר בוגר ממוסד אקדמי או ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ וכן תעודה, שהשר הכיר בה, המעידה על הכשרה של שנתיים בתחום לקויות למידה (בסעיף זה – תעודת הכשרה) ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר, בשלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ד) הוא בעל תעודת הוראה ממוסד על-תיכוני או ממוסד להכשרת מורים בחוץ לארץ שהשר הכיר בו לעניין חוק זה ותעודת הכשרה, ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר, בעשר השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ה) הוא בעל תעודת הכשרה, ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר ב-15 השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ו) הוא בעל תואר בוגר בריפוי בעיסוק או בהפרעות בתקשורת ממוסד אקדמי או ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר, בחמש השנים שקדמו להגשת הבקשה.

(ב) הוראות סעיפים 7 ו-8 יחולו, בשינויים המחויבים, על בקשה למתן תעודת הכרה זמנית ועל ביטולה או התלייתה.

(ג) תוקפה של תעודת הכרה זמנית יהיה לתקופה של שש שנים מיום פרסומו של חוק זה.

(ד) תלמיד שערב תחילתו של חוק זה ניתנו לו התאמות בעקבות אבחון שאינו אבחון מוכר, ימשיך להיות זכאי להתאמות כאמור, לתקופה שניתנו או עד לסיום לימודיו לתואר או לתעודה שלקראתם הוא לומד, לפי המוקדם.

שמירת דינים 17. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות לפי חוק השוויון, לרבות כל זכות או סעד לפי אותו חוק.

אליהו ישי
שר התעשייה המסחר
והתעסוקה

יולי תמיר
שרת החינוך

אהוד אולמרט
ראש הממשלה

דליה איציק
יושבת ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה